

**Комунальний заклад Львівської обласної ради  
«Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»  
Кафедра практичної психології**

**Робоча програма підвищення кваліфікації  
вчителів спеціальних закладів освіти  
«Емоційна компетентність учасників освітнього процесу»**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована  
до затвердження на засіданні кафедри практичної психології  
(*протокол № 1 від 17 січня 2022 р.*)

Завідувач кафедри

Ігор КОРНІЄНКО

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(*протокол № 1 від 27.01. 2022 р.*)

Голова науково-методичної ради

Павло ХОБЗЕЙ

Програма підвищення кваліфікації вчителів спеціальних закладів освіти  
**«Емоційна компетентність учасників освітнього процесу»**

**Розробник:**

доцент кафедри практичної психології, к.п.н. Химко Марта Богданівна.

## Загальні відомості

**Мета:** науково-методичний супровід професійного розвитку вчителів в умовах загальноосвітніх спеціальних закладів освіти відповідно до запитів громадянського суспільства, установ і закладів освіти, освітніх потреб споживачів освітніх послуг.

**Напрямок:** розвиток психологічної емоційної компетентності вчителя в умовах загальноосвітніх спеціальних закладів, зокрема:

1. Усвідомлення та розуміння складної структури емоційної сфери людини.
2. Сформувати комплексне уявлення про компоненти емоційної компетентності.
3. Вміння досліджувати емоційні компетенції.
4. Оволодіння методиками та техніками розвитку емоційної компетенції.
5. Зрозуміти особливості емоційної взаємодії з учнями та оточенням.
6. Поглибити емоційну компетентність педагога.

**Місце надання освітньої послуги:** Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», заклади освіти Львівської області.

**Обсяг:** 30 годин.

**Форма підвищення кваліфікації:** очна-дистанційна

## Опис спецкурсу

Категорія слухачів	Характеристика спецкурсу
Вчителі спеціальних закладів освіти	Лекцій: 15 годин Практичні заняття: 15 годин

**Цілі спецкурсу:** дати розгорнуте уявлення про існуючі способи розвитку компонентів емоційної компетентності, що визначає особисту професійну успішність педагога, сформувати цілісне уявлення про місце та роль емоційної сфери в процесі освітньої діяльності.

### **Завдання спецкурсу:**

- ознайомити слухачів з сучасними тенденціями розуміння емоційної компетенції;
- забезпечити усвідомлення компонентів емоційної компетенції;
- сформуванню уявлення про роль емоційної компетенції як вирішального чинника успішності та самореалізації педагога;
- навчитися володіти навичками глибокого пізнання і розуміння своїх емоцій та переживань.

### **Очікувані результати :**

У результаті вивчення курсу слухач:

1. Виконує адаптацію та модифікацію навчального матеріалу в залежності від рівня взаємодії в навчальному закладі.
2. Знає складові емоційної компетентності.
3. Розуміє особливості діагностики та пізнання емоційної сфери.
4. Впроваджує принципи навчання через використання емоційної компетенції в умовах спеціального закладу освіти.
5. Демонструє вміння враховувати емоційні особливості і можливості дітей в умовах спеціального закладу освіти.
6. Застосовує на практиці отримання знання для саморозвитку та формування комфортного психологічного клімату в освітньому процесі.

**Контроль** за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: під час виконання завдань на практичних заняттях, опитування за допомогою постановки дискусійних запитань, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з опрацьовуваної теми.

**Оцінювання** у вербальній формі проводиться на основі отриманої зворотної інформації від слухачів про результативність підвищення кваліфікації з можливістю внесення змін у методику роботи зі слухачами курсів.

## **Засоби навчання:**

### **Інформаційно-методичні**

1. Опорні конспекти
2. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи.
3. Перелік основних термінів та понять зі спецкурсу.
4. Роздаткові матеріали для опрацювання під час лекцій та практичних занять.
5. Презентації

### **Матеріально-технічні**

Мультимедійна установка та комп'ютерна техніка для демонстрації презентаційного матеріалу та навчальних відео.

**Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації:**  
сертифікат

## **II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ**

### **Організаційне заняття**

*Час за робочою навчальною програмою – 2 години*

**Тема 1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля (П-1 год)**

**Тема 2. Формування очікувань учасників ( П-1 год)**

### **Модуль 1. Освітня політика**

*Час за робочою навчальною програмою – 4 години*

**Тема 1.1. Реформування освіти в Україні. Нова Українська школа. Програма розвитку освіти Львівщини (Л-2 год)**

**Тема 1.2. Атестація керівних кадрів та інших педагогічних працівників закладів освіти. Сертифікація Л-2 год)**

### **Модуль 2. Поняття емоційної компетентності**

*Час за робочою навчальною програмою – 8 годин (Л-4, П-4)*

**Тема 2.1. Дослідження понять «емоційний інтелект» та «емоційна компетентність» (Л-4 год)**

#### *План лекційних занять*

- 2.1.1. Визначення понять «емоційний інтелект» та «емоційна компетентність»
- 2.1.2. Теорії емоційного інтелекту.
- 2.1.3. Роль базових емоцій в житті людини

**Тема 2.2. Дослідження емоційної сфери педагога (П-4 год)**

#### *План практичних занять*

- 2.2.1. Дослідження фундаментальних емоцій чи комплексів емоцій.
- 2.2.2. Самооцінка емоцій та почуттів.

### **Модуль 3. Формування внутрішньоособистісної емоційної компетентності.**

*Час за робочою навчальною програмою – 8 години (Л-4 год, П-4 год)*

**Тема 3.1. Самосвідомість як базовий етап розвитку емоційної компетентності. (лекція, 2 години, практичне, 2 години)**

*План лекційного заняття*

- 3.1.1. Основні компоненти самосвідомості.
- 3.1.2. Емоційна самооцінка.
- 3.1.3. Індикатори заниженої самооцінки.
- 3.1.4. Емоційне саморозуміння

*План практичного заняття*

- 3.1.3. Діагностика емоційної самооцінки.
- 3.1.4. Техніки формування адекватної емоційної самооцінки.
- 3.1.5. Дослідження внутрішньоособистісних компетенцій.

**Тема 3.2. Самоконтроль як група навичок (лекція, 2 години, практичне, 2 години)**

*План лекційного заняття*

- 3.2.1. Усвідомлення та контроль емоцій
- 3.2.2. Оптимізм, адаптивність та ініціативність як складові самоконтролю.

*План практичного заняття*

- 3.2.3. Техніки контролю емоційним станом.
- 3.2.4. Адекватний прояв емоцій

**Модуль 4. Компетенція самомотивації**

*Час за робочою навчальною програмою – 6 години*

**Тема 4.1. Формування самомотивації (Л-1 год, П-1 год)**

*План лекційного заняття*

- 4.1.1. Основні ознаки самомотивації
- 4.1.2. Зовнішня та внутрішня самомотивація.
- 4.1.3. Самоменеджмент: «треба», «повинен», «хочу».

*План практичного заняття*

- 4.1.3. Дослідження мотивації успіху та страх до невдач у педагога.

**Тема 4.2. Емпатія та соціальна компетентність педагога  
(Л– 2 год, П - 2 год)**

*План лекційного заняття*

- 4.2.1. Поняття емпатії та її структура.
- 4.2.2. Класифікація емпатійних реакцій
- 4.2.3. Поняття психологічного клімату.

*План практичного заняття*

- 4.2.4. Техніки розвитку емоційної чуйності.
- 4.2.5. Вдосконалення навиків соціальної компетентії

**Вихідне діагностування, підведення підсумків (практичне , 2 години)**

1. Складіть міні-програму для учнів/педагогів «Приборкання емоцій»
2. Складіть міні-програму для учнів/педагогів «Самоорганізація в моєму житті».
3. Складіть міні-програму для учнів/педагогів «Я вмю вирішувати конфлікти».
4. Складіть міні-програму для учнів/педагогів «Пізнай себе – кроки до емоційної усвідомленості»



### III. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Практичні	Семінарські
<b>Організаційне заняття</b>	<b>2</b>		<b>2</b>	
Тема 1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля			1	
Тема 2. Формування очікувань учасників			1	
<b>Модуль 1. Освітня політика</b>	<b>4</b>	<b>4</b>		
Тема 1.1 Реформування освіти в Україні. Нова Українська школа. Програма розвитку освіти Львівщини		2		
Тема 1.2. Атестація керівних кадрів та інших педагогічних працівників закладів освіти. Сертифікація		2		
<b>Модуль 2. Поняття емоційної компетентності</b>	<b>8</b>	<b>4</b>	<b>4</b>	
Тема 2.1. Дослідження понять «емоційний інтелект» та «емоційна компетентність»		4		
Тема 2.2. Дослідження емоційної сфери педагога			4	
<b>Модуль 3. Формування внутрішньоособистісної емоційної компетентності</b>	<b>8</b>	<b>4</b>	<b>4</b>	
Тема 3.1 Самосвідомість як базовий етап розвитку емоційної компетентності.		2	2	
Тема 3.2. Самоконтроль як група навичок		2	2	
<b>Модуль 4. Компетенція самомотивації</b>	<b>6</b>	<b>3</b>	<b>3</b>	
Тема 4.1. Формування самомотивації		1	1	
Тема 4.2. Емпатія та соціальна компетентність педагога		2	2	
<b>Вихідне діагностування, підведення підсумків</b>	<b>2</b>		<b>2</b>	
<b>Всього годин:</b>	<b>30</b>	15	15	

## Список літератури:

1. Андреева И.Н. Об истории развития понятия «эмоциональный интеллект» / И.Н. Андреева // Вопросы психологии. –№5. –2008. –С.83–95.
2. Гоулман,Д. Эмоциональный интеллект / Даниэл Гоулман; пер. с англ. А.П.Исаевой. –М. : АСТ: АСТ Москва : Хранитель, 2008. –478 с.
3. Гоулман Д. Эмоциональное лидерство: Искусство управления людьми на основе эмоционального интеллекта. 2-изд. - М.: Альмина Бизнес Букс, 2007.-301 с.
4. Дерев'янка С.П. Актуалізація емоційного інтелекту в емоціогенних умовах /С.П.Дерев'янка // Соціальна психологія. –2008. –№ 1. –С.96-104.
5. Дэвид Сьюзан. Эмоциональная гибкость. Как научиться радоваться переменам и получать удовольствие от работы и жизни. – М.: Изд-во «МИФ», 2017.-350с.
6. Ильин Е.П. Эмоции и чувства. 2-е изд. - СПб.: Питер, 2007. - 783 с.: ил.
7. Коврига Н.В. Стресозахисна та адаптивна функції емоційного інтелекту:авто-реф. ... дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.01 / Н.В. Коврига. –К., 2003. –20 с. 3.
8. Матійків,І. М. Тренінг емоційної компетентності : навч.-метод. посібник / автор І. М. Матійків. –К. : Педагогічна думка, 2012. –112 с.
9. Носенко Е.Л. Емоційний інтелект: концептуалізація феномену, основні функції / Е.Л. Носенко, Н.В. Коврига. –К. : Вища школа, 2003. – 126 с.
10. Помиткін,Е.Розвиток емоційної складової духовної культури педагога [Електронний ресурс] / Е. Помиткін // Естетика і етика педагогічної дії. – 2011. –Вип.1. –С. 84–93. –Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/eepd\\_2011\\_1\\_117](http://nbuv.gov.ua/UJRN/eepd_2011_1_117).
11. Французова О. Е. Эмоциональная компетентность личности как предмет исследования / О.Е.Французова // Гаудеамус: психолого-педагогический журнал. –Тамбов: ТГУ им. Г. Р. Державина, 2016. –Т. 15,№ 3.–С. 114–117.
12. Эбенштейн Д.Сила эмпатии. Ключ к конструктивному общению и успешным переговорам –М.: Изд-во «МИФ», 2015.-350с.